

ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

д.п.н., проф. Кодлюк Я.П.

A decorative graphic element consisting of several horizontal lines of varying lengths and colors (teal, white, and light blue) extending from the right side of the slide towards the center.

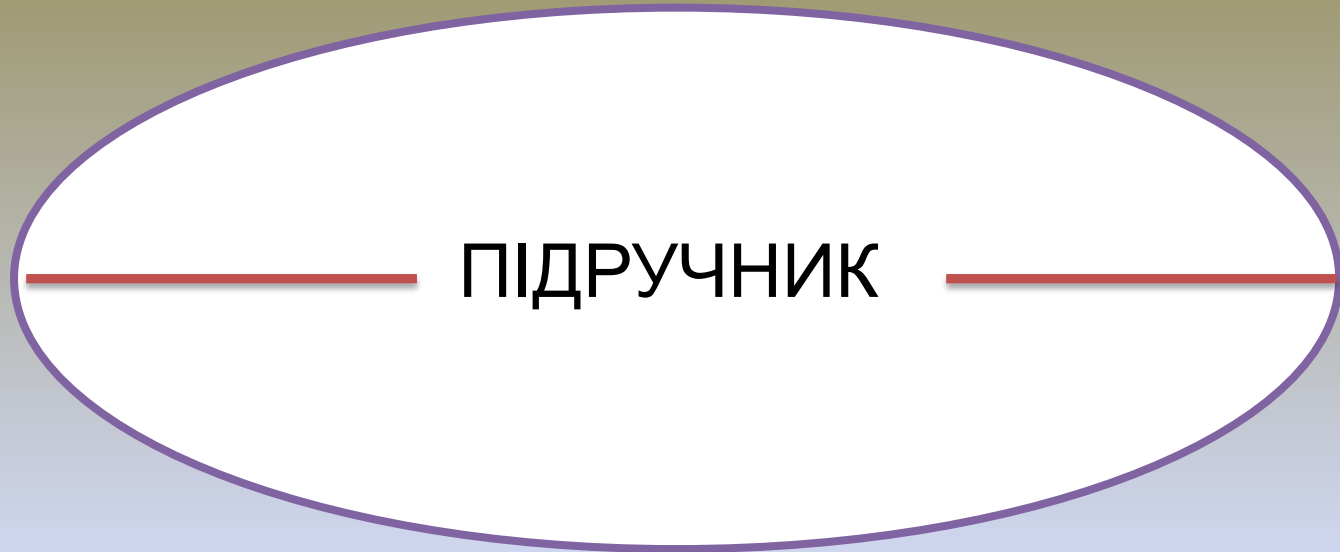
ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ



д.п.н., проф. Кодлюк Я.П.

Засіб навчання

Учитель



Учень

Носій змісту освіти

Підручник як модель цілісного процесу навчання

РОБОТА З ПІДРУЧНИКОМ – це метод навчання, який передбачає роботу з кожним зі структурних компонентів навчальної книги, що може організовуватися на різних етапах уроку як під керівництвом учителя, так і самостійно; у результаті такої діяльності молодші школярі засвоюють навчальний матеріал та набувають уміння працювати з підручником.

Робота з підручником як метод навчання

Організація засвоєння навчального матеріалу підручника («зовнішні компоненти» методу)

Формування вміння працювати з підручником («внутрішні компоненти» методу)

Самостійна робота з підручником – робота під керівництвом учителя

Робота з підручником на різних етапах уроку

Організація роботи з кожним зі структурних компонентів підручника

Засвоєння знань про особливості побудови підручника

Формування вміння працювати з кожним зі компонентів підручника


Структура шкільного підручника




ОТ — основний текст
ДТ — додатковий текст
ПТ — пояснювальний текст

АОЗ — апарат організації засвоєння
ІМ — ілюстративний матеріал
АО — апарат орієнтування

Найпоширеніші види роботи з текстом:



- обговорення заголовка;



- відповіді на запитання за змістом прочитаного;



- самостійне формулювання запитань до тексту;



- різні види читання;



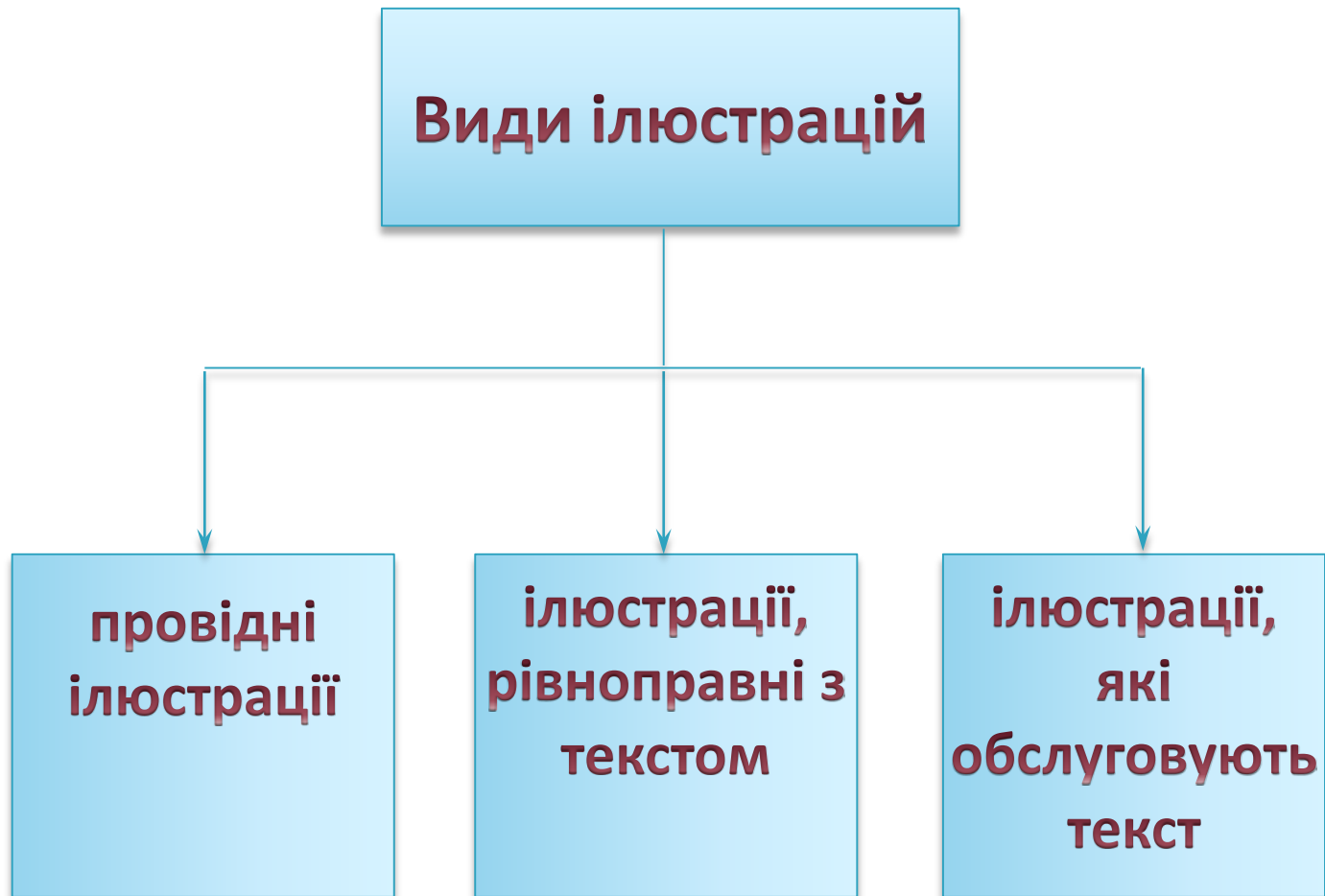
- складання плану твору;



- переказ прочитаного.

Класифікація ілюстративного матеріалу підручника

(за характером взаємозв'язку з текстом та іншими структурними компонентами навчальної книги)



Аналіз наочного зображення, поданого в підручниках, можна здійснювати в таких напрямках:

• у межах ілюстрації (аналіз композиції, кольорів, обстановки, дійових осіб, пейзажу, настрою тощо);

• від ілюстрації до ілюстрації (з метою порівняння);

• від ілюстрації до тексту (визначення, якої частини твору стосується малюнок; яку додаткову інформацію можна почерпнути з нього);

• від тексту до ілюстрації (пошук слів, що розкривають зміст ілюстрації; виявлення випадків неспівпадання тексту і малюнка);

• предметні малюнки використовувати для розвитку логічного мислення (як матеріал для завдань на порівняння, узагальнення, класифікацію, розвиток зв'язного мовлення тощо).

Аналізуючи ілюстративний матеріал підручника, учні:

• відповідають на запитання вчителя;

• самостійно формулюють запитання до зображення;

• описують зміст окремої ілюстрації або серії малюнків;

• вибірково читають текст;

• відшуковуючи місця, які розкривають зміст ілюстрації;

• характеризують персонажів твору (зовнішній вигляд, риси характеру тощо);

• здійснюють словесне малювання.

Навчальні завдання (вправи, запитання, задачі) класифікуються за різними ознаками, однак найбільш поширена із них – за характером пізнавальної діяльності учнів:

рецептивні – на засвоєння знань;

репродуктивні – на відтворення навчального матеріалу, його застосування у знайомих умовах (дії за зразком, тренувальні вправи тощо);

творчі – на застосування знань у незнайомій ситуації (вправи з елементами пошукової й дослідницької діяльності, з елементами творчості).

Узагальнений підхід до виконання завдання:

- усвідомити завдання (тобто подумати, що потрібно зробити, яку роботу виконати, як оформити результат);
- у процесі виконання орієнтуватися на зразок або інструкцію; здійснювати поточний контроль;
- після завершення оцінити виконану роботу.

Основне призначення *апарату орієнтування* – забезпечити орієнтування школяра у структурі та змісті книги, створити необхідні умови для успішної самостійної роботи з нею.

До цього структурного компонента належать:



– передмова;

– зміст;

– рубрикація;

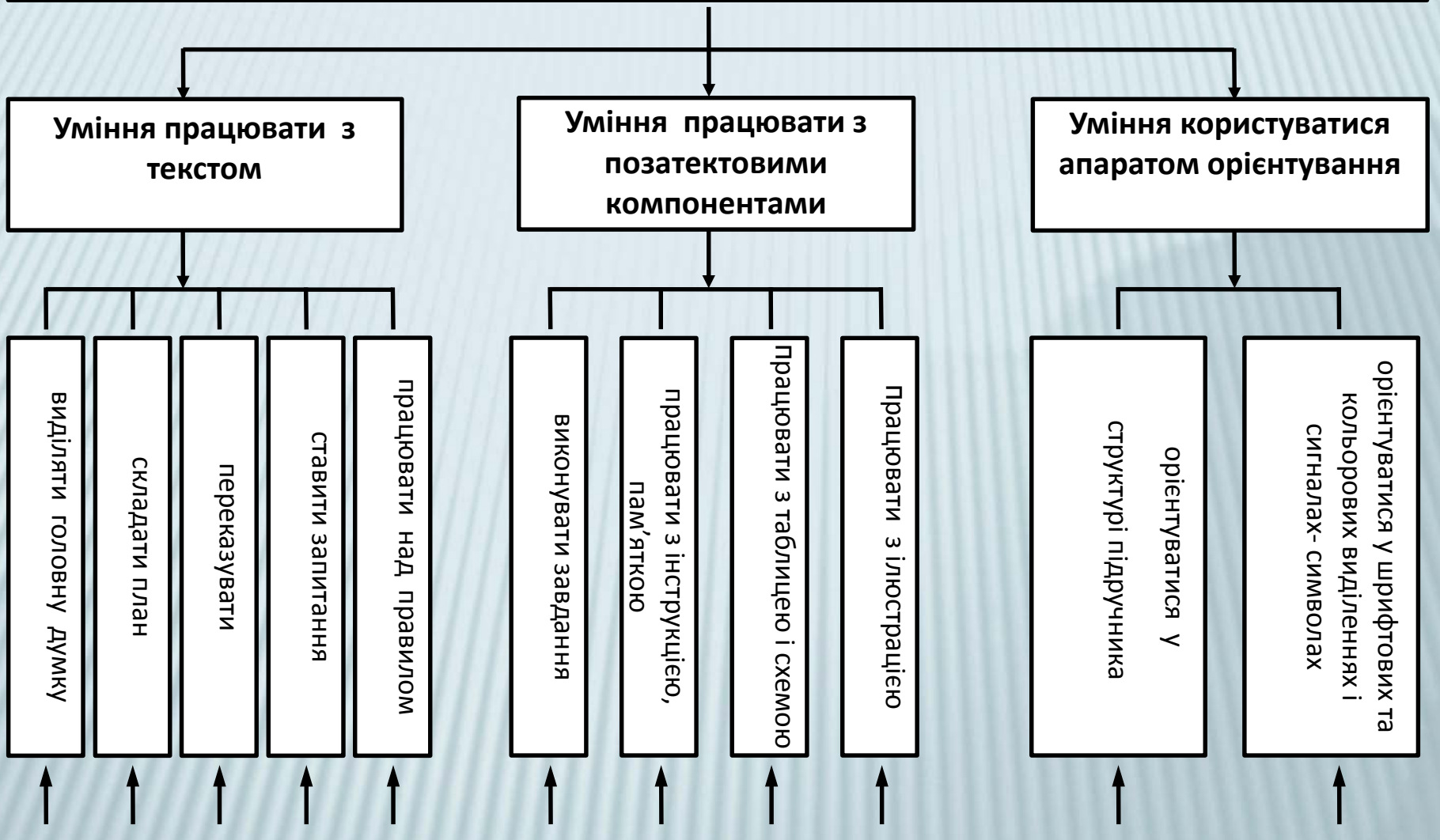
– сигнали-символи;

– список літератури;

– покажчики;

– колонтитул.

Уміння працювати з підручником



Загальнонавчальні уміння і навички

Структура уміння працювати з підручником